ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԻՄՈՒՆԱԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ։ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

- Կառավարելի վարակիչ հիվանդությունների արմատական վերացում և էլիմինացում
- Պատվաստումներում ընդգրկման ցուցանիշներ
- Նոր պատվաստանյութերի ներդրում և արդյունավետություն
- Ֆինանսական կայունություն
- Խնդիրներ
- ՄՊՎ պատվաստումների ներդրում

Կառավարելի վարակիչ հիվանդությունների արմատական վերացում և էլիմինացում

Պոլիոմիելիտի և դիֆթերիայի հիվանդացության շարժընթացը 1990-2016թթ

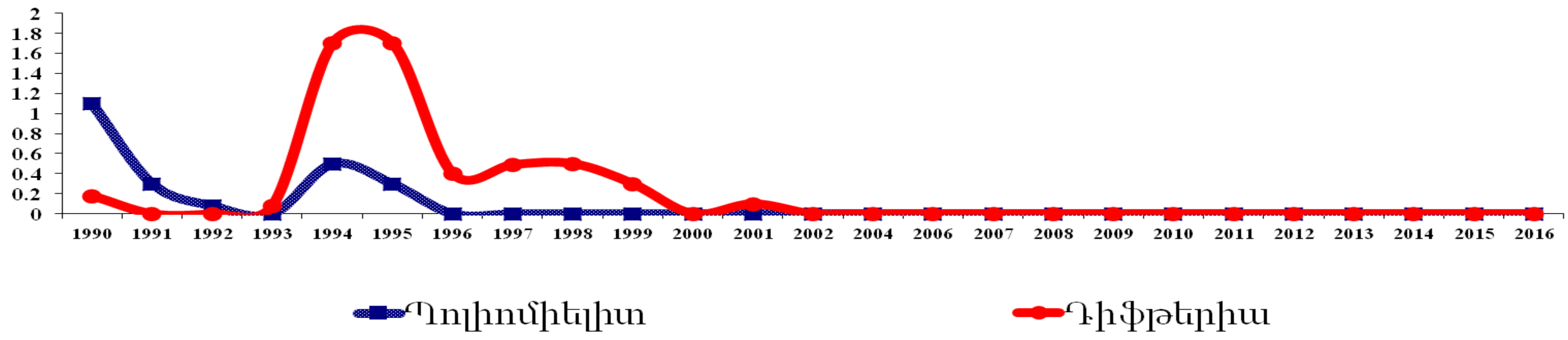

- 1995 թվականից պոլիոմիելիտի դեպք չի արձանագրվում
- 2000թվականից չի արձանագրվում դիֆթերիայի դեպք /1994-1995 թվականի բռնկումից հետո իրավիճակը կայունացել է/

Կարմրուկի, կարմրախտի և խոզուկի հիվանդացության շարժընթացը 2000-2016 թթ

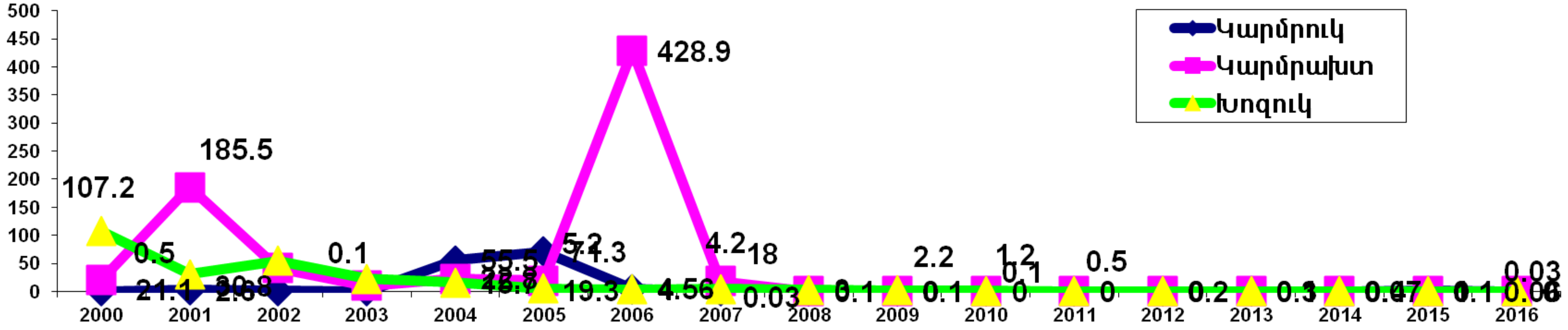

- 2007 թվականից չեն արձանագրվում կարմրուկի և կարմրախտի տեղական դեպքեր, իսկ խոզուկը՝ միայն եզակի դեպքերով
- 2013- 2015թվականներին բերովի դեպքեր՝ տարեկան 10-30 դեպք
- ՀՀ-ի **հավաստագրում մինչև 2020 թվականը**՝ կարմրուկի և կարմրախտի տեղական փոխանցման վերաբերյալ

Պատվաստումներում ընդգրկման ցուցանիշներ

Պատվաստումների ազգային օրացույց

Պատվաստանյութեր	Ժամանակացույց
ՎՀԲ (մանկական)	Ծննդից 0-24 ժամ հետո
ԲՑԺ	Ծննդից 0-48 ժամ հետո
Հնգավալենտ (ԱԿԴՓ-Հիբ-ՎՀԲ)	6, 12 և 18 շաբաթական, 18 ամսական
Ռոտա	6 և 12 շաբաթական
Պնևմո 13	6, 12 and 18 շաբաթական
Պոլիո (bOPV)	6, 12,18 շաբաթական; 18 ամսական; 6 տարեկան
Ինակտիվացված (IPV)	24 շաբաթական (2016-ից)
ԿԿԽ	12 ամսական; 6, 15-16 և 18-27 տարեկաններ (մինչև 2018)
ԱԴՓ-Մ	6 , 16, 26…յուրաքանչյուր 10 տարին մեկ
ACYW մենինգակոկային	16-17 և 18-27 տարեկաններ
Պնևմո 13	16-17 և 18-27 տարեկաններ
ՎՀԱ Ա	16- 17 (2 դեղաչափ) և 18-27 տարեկաններ
Տուլարեմիա	17 և 18-27 տարեկաններ
Սեզոնային գրիպ	Ռիսկի խմբեր
ՎՀԲ (մեծահասակներ)	Ռիսկի խմբեր
Կատաղություն	Ռիսկի խմբեր (կենդանիների կողմից կծված)

Պատվաստումներում ամբողջական ընդգրկվածություն ՀՀ, 2008-2016թթ

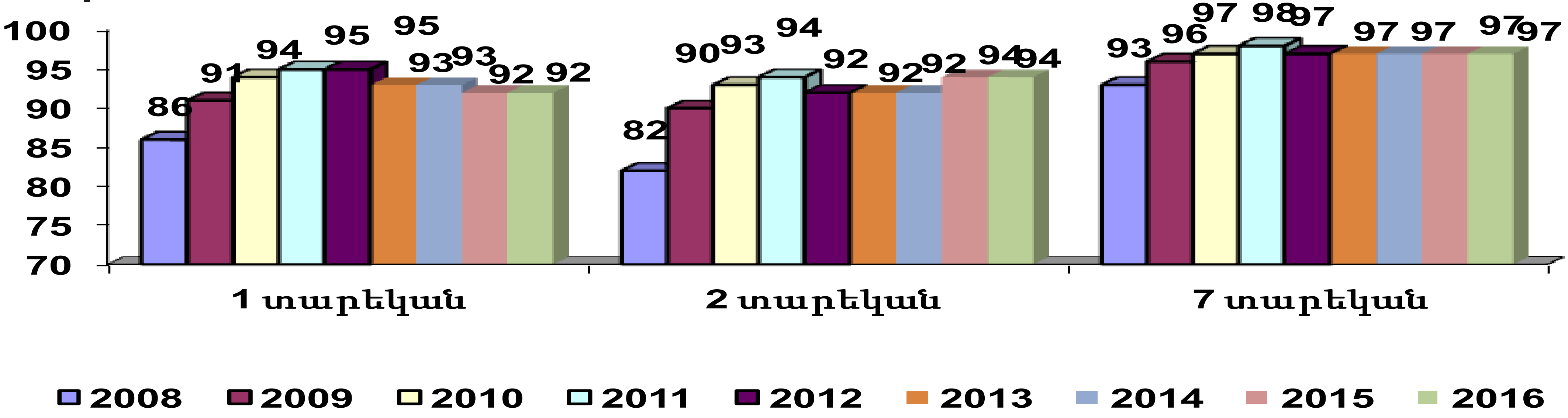

- **Նպատակային տարիքային խմբերի պատվաստումների ենթակա երեխաների 92%-ից ավելին ստանում են իրենց տարիքի համար անհրաժեշտ պատվաստումների ամբողջական փաթեթը**

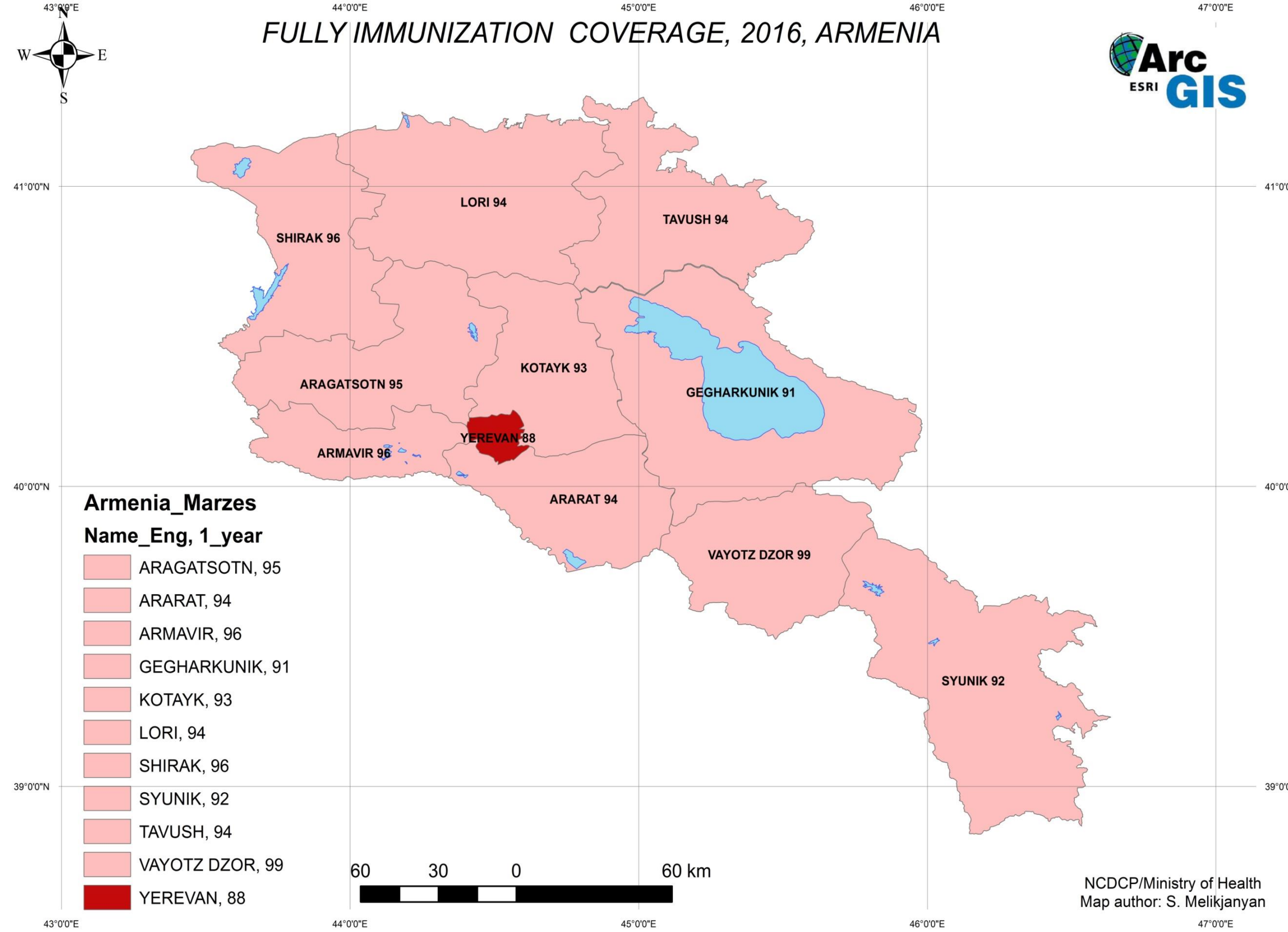
FULLY IMMUNIZATION COVERAGE, 2016, ARMENIA
43°0'0"E
44°0'0"E
45°0'0"E
46°0'0"E
47°0'0"E
41°0'0"N
40°0'0"N
39°0'0"N
N
S
W
E
ESRI
LORI 94
TAVUSH 94
SHIRAK 96
KOTAYK 93
ARAGATSOTN 95
GEGHARKUNIK 91
YEREVAN 88
ARMAVIR 96
ARARAT 94
VAYOTZ DZOR 99
SYUNIK 92
Armenia_Marzes
Name_Eng, 1_year
ARAGATSOTN, 95
ARARAT, 94
ARMAVIR, 96
GEGHARKUNIK, 91
KOTAYK, 93
LORI, 94
SHIRAK, 96
SYUNIK, 92
TAVUSH, 94
VAYOTZ DZOR, 99
YEREVAN, 88
60
30
0
60 km
NCDCP/Ministry of Health
Map author: S. Melikjanyan

Առանձին հակածինների դեմ պատվաստումներում ընդգրկվածություն
ՀՀ, 2000-2016թթ

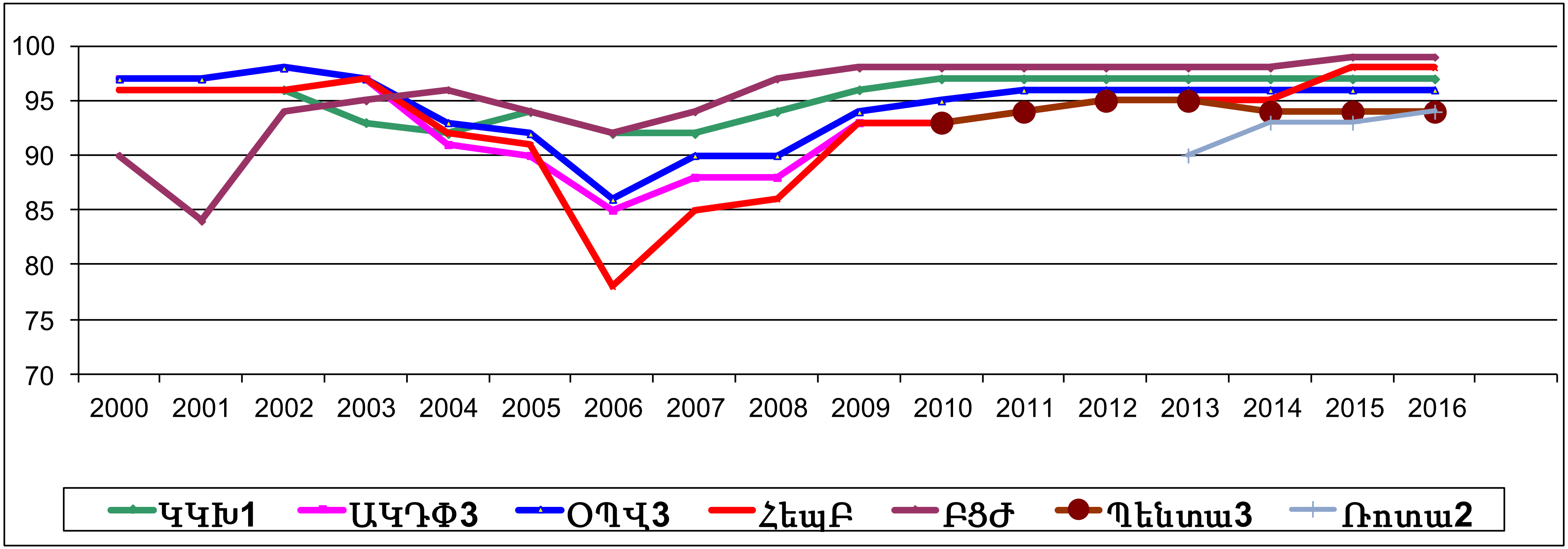

Կարմրուկի դեմ պատվաստումներում ընդգրկվածություն, 2000-2016թթ

ՀԶՆ-96%

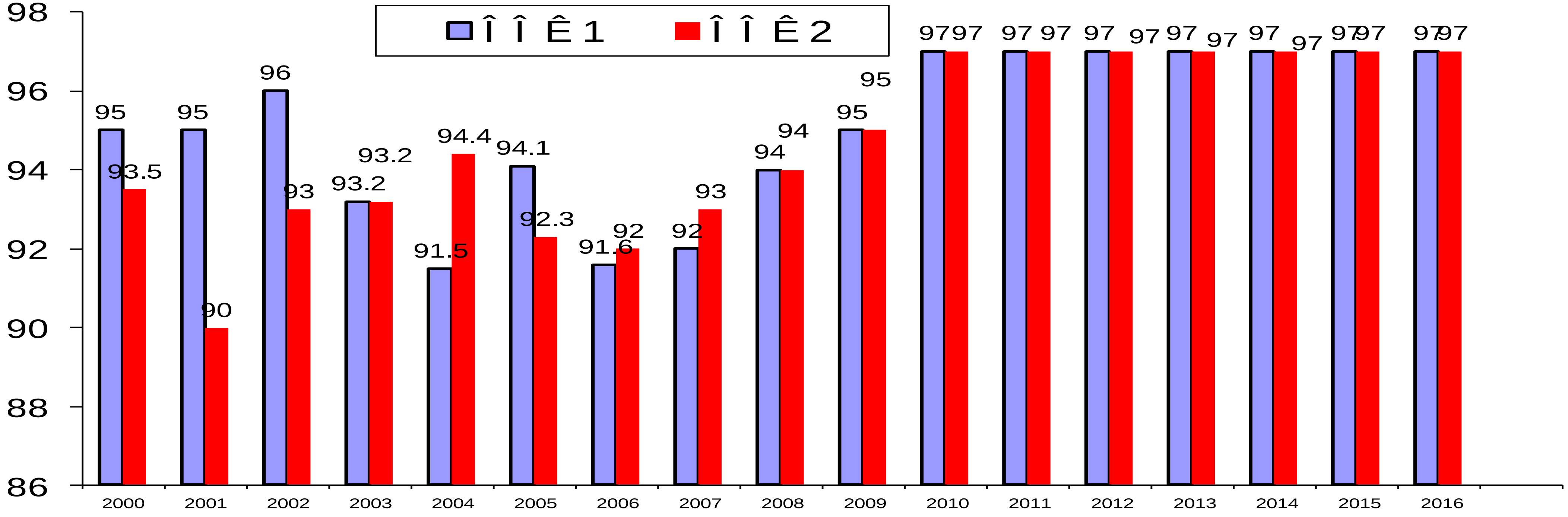

Նոր պատվաստանյութերի ներդրում և արդյունավետություն

Նոր պատվաստանյութերի ներդրում և արդյունավետություն ՀՀ, 1999-2017 թթ

1999 – Հեպատիտ Բ (ԳԱՎԻ)

2002 – ԿԿԽ

2009 - Հնգավալենտ(ԱԿԴՓ+ՎՀԲ+Հիբ)(ԳԱՎԻ)

2012 – Ռվ (ԳԱՎԻ)

2014 – Պնևմո (ԳԱՎԻ)

2017 – ՄՊՎ

ՀԵՊԱՏԻՏ Բ ՀԻՎԱՆԴԱՑՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՊԱՏՎԱՍՏՈՒՄՆԵՐՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

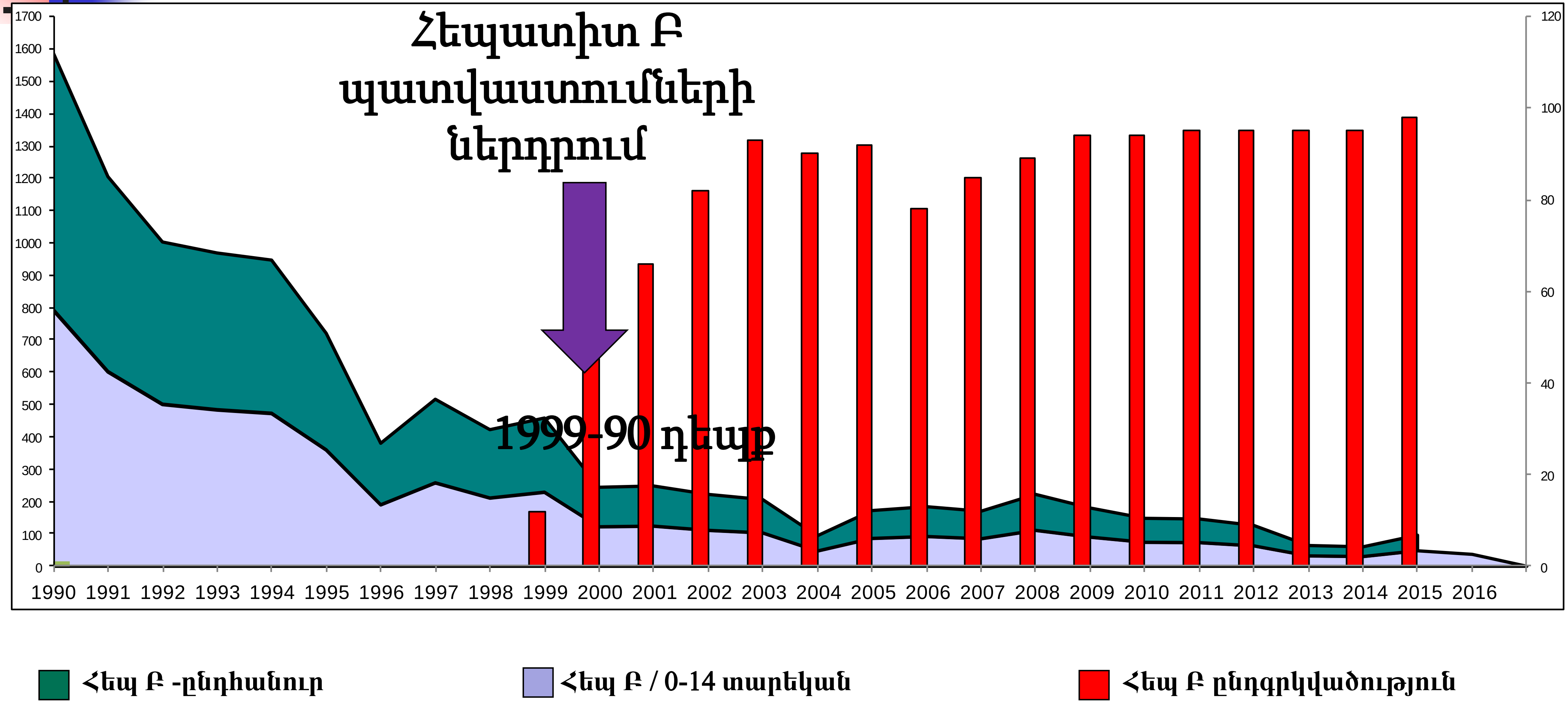

Աղբյուրը՝ ԱՎԾ, իմունականխարգելման տվյալներ, 1990-2016

Ռոտավիրուսային դիարեաների սեզոնային շարժ, 2009-2017 թթ

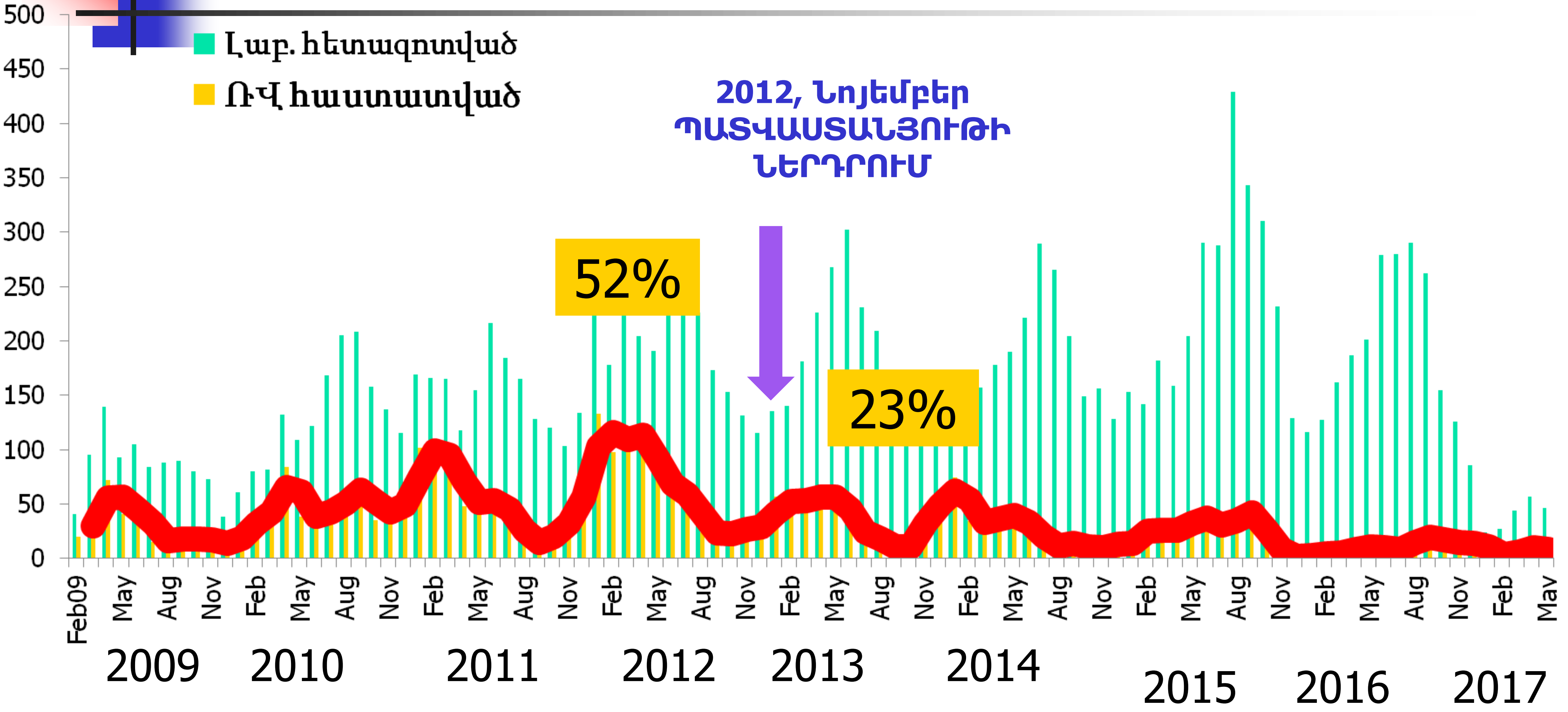

ԻԱԾ կայուն ֆինանսավորում:Պետական մասնակցությունը պատվաստանյութերի ձեռքբերման գործընթացում

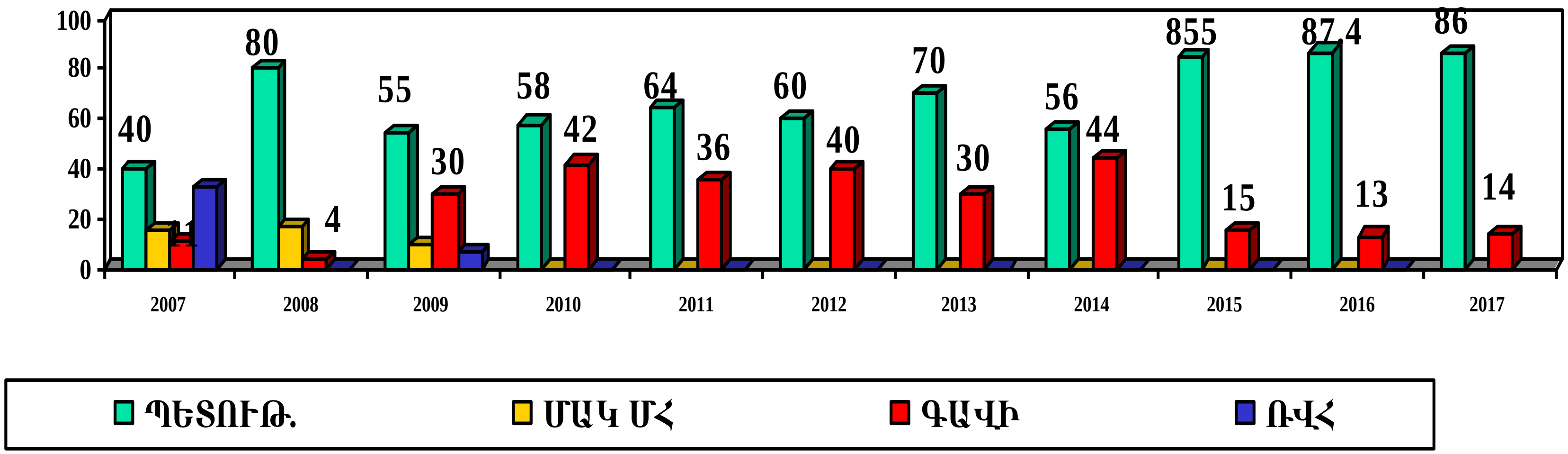

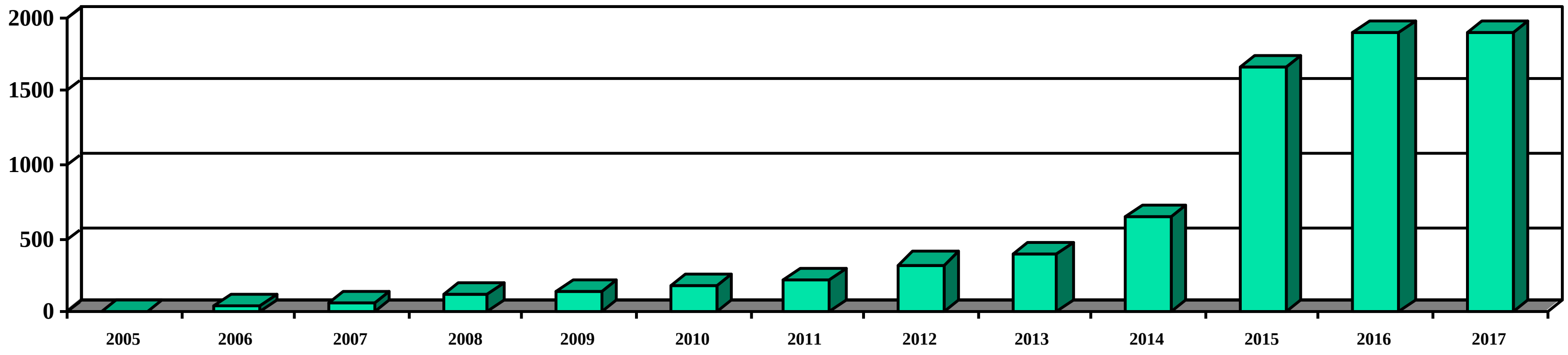

Խնդիրներ-Հանրային իրազեկման մշտական պահանջարկ

Պատվաստումների արդյունավետության և անվտանգության վերաբերյալ թյուր կարծիքներ

- Պատվաստանյութերն անվտանգ չեն, անորակ են, ժամկետանց են....
- Հիվանդություններ չկան, պատվաստումներն անհրաժեշտ չեն….
- Պատվաստումներն ընկճում են, հյուծում են մարդու իմուն համակարգը…..
- Պատվաստումներն անհրաժեշտ չեն՝ կրոնական համոզմունքներ …..

Խնդիրներ-Բուժաշխատողների շարունակական կրթում

Պատվաստումների թյուր հակացուցումներ

- Ընտանիքում կան վարակիչ հիվանդներ, երեխայի պատվաստումները պետք է հետաձգվեն ....
- Երեխայի մոտ ատամները սկսել են ծկթել՝ պատվաստումները պետք է հետաձգվեն ....
- Միաժամանակ կատարվող պատվաստումներ՝ հետաձգումներ , առանձին-առանձին…

Մարդու պապիլոմավիրուսային վարակի դեմ պատվաստումների ներդրում՝ 2017թ. Դեկտեմբերի երկրորդ տասնօրյակից

Մարդու պապիլոմավիրուսային վարակի դեմ պատվաստումների ներդրման միջոցառումներ

- ՄՊՎ-ի դեմ պատվաստումների վերաբերյալ կրթում տարբեր թիրախային խմբերի շրջանում՝ **հոկտեմբեր-դեկտեմբեր**
- ՄՊՎ-ի դեմ պատվաստումների վերաբերյալ հանրային իրազեկում՝ **սեպտեմբեր- դեկտեմբեր**
- Համագործակցություն ՀԿ-ների հետ՝ **սեպտեմբեր-դեկտեմբեր**
- Խորհրդակցություններ բուժաշխատողների, ակադեմիական կազմակերպությունների, մասնագիտական միավորումների, հանրակրթական հաստատությունների մանկավարժների համար՝ **սեպտեմբեր- դեկտեմբեր**
- Զրույցներ հանրակրթական դպրոցներում ծնողների հետ՝ **հոկտեմբեր-դեկտեմբեր**

Ազգային խորհրդակցություն
ՕԳՈՍՏՈՍԻ 31

Մարզային/Երևան խորհրդակցություն /Ազգային մակարդակից/
- ԲԿ –ների և դպրոցների տնօրեններ
- Մարզպետարանի առ. և կրթ. Վարչություններ
- ՀՎԿԱԿ

Բուժաշխատողների խորհրդակցություններ /նեղ մասնագետներ/

Խորհրդակցություններ ակադեմիական, հասարարակական կազմ-երի հետ

Դպրոցների մանկավարժների համար խորհրդակցություն ներ

Զրույցներ ծնողների հետ

ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐ

Դասընթաց՝ 16 ազգային դասավանդող

Պատվաստում իրականացնողների / սառցային շղթայի պատասխանատուներ ի համար

Իմունականխարգելման գործընթացի պատասխանատուներ ի համար

Իմունականխարգելման գործընթացում ընդգրկված բուժանձնակազմի համար /մանկաբույժեր, ընտանեկան բժիշկներ, տեղամասային բուժքույրեր, համաճարակաբաններ/

ՄՊՎ-ի դեմ պատվաստումների ներդրման նախապատրաստական միջոցառումներ

- **Մարզպետի/Երևանի քաղաքապետի հրամանով կազմավորվում է միջոցառումները համակարգող խորհուրդ՝**
  - ✓ Մարզպետարանի/քաղաքապետարանի աշխատակազմի առողջապահության և սոցիալական ապահովության վարչություն
  - ✓ Մարզպետարանի/քաղաքապետարանի աշխատակազմի կրթության, մշակույթի և սպորտի վարչություն
  - ✓ ՀՎԿԱԿ ՊՈԱԿ-ի մարզային մասնաճյուղ /Երևանում կենտրոնական ապարատ/:
- **Համակարգող խորհրդի գործառույթները՝**
  - ✓ Նախապատրաստական միջոցառումների համակարգում,
  - ✓ Մասնագետների խմբի ձևավորում՝ պատասխանատու մանկաբույժներ, գինեկոլոգներ, ՀՎԿԱԿ ՊՈԱԿ-ի իմունականխարգելման գործընթացի պատասխանատուներ
  - ✓ Մասնագիտական խմբի միջոցով բուժաշխատողների համար դասընթացների իրականացում և դպրոցներում, բուժհաստատություններում խորհրդակցությունների իրականացում
  - ✓ Հանրային իրազեկման աշխատանքների կազմակերպում և իրականացում՝ մարզերում տեղական ԶԼՄ-ների միջոցով, Երևանում ՀՀ ԱՆ հետ համատեղ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ